

PRZYKŁADOWA PEŁNA ODPOWIEDŹ

Czym dla człowieka mogą być wspomnienia? Omów zagadnienie na podstawie *Lalki* Bolesława Prusa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

LEKTURA BAZOWA

Bolesław Prus, *Lalka*

EPOKA

Pozytywizm

CZAS WYPOWIEDZI

ok. 4 min

OPRACOWANIE

nauczyciele Odrabiamy

ZESKANUJ TELEFONEM ALBO KLIKNIJ

Kursy maturalne

Pakiet 10 kursów do matury 2027 od Odrabiamy.pl.

Przećwicz to pytanie

Darmowy symulator matury ustnej. Ocena wg kryteriów CKE.

Posłuchaj

Darmowy kurs z opracowaniem pytań jawnych 2027.

JAK Z TEGO KORZYSTAĆ

To gotowa wypowiedź, taka jak na egzaminie. Etykiety na marginesie pokazują, z jakich kroków się składa. Nie ucz się jej na pamięć: zbuduj własną według tego samego planu, a potem sprawdź się w symulatorze (kod QR „Przećwicz to pytanie” wyżej).

TEZA

wstęp, który od razu mówi, co będziesz udowadniać

Czy pamięć odgrywa ważną rolę w naszym życiu? Jestem przekonany, że tak. Bezpośrednio wpływa na nasze poczucie tożsamości oraz światopogląd, a także kształtuje wzorce zachowań w określonych sytuacjach. Jako taka jest częścią naturalnego procesu uczenia się i dojrzewania jednostki. Czasem jednak nadmierne rozpamiętywanie przeszłości może znacznie pogorszyć jakość naszego życia i utrudnić nam odnalezienie się w chwili obecnej. Nie tylko bolesne doświadczenia powodują frustrację czy żal; podobny dyskomfort wywołuje pamięć o szczęśliwych chwilach, które bezpowrotnie przeminęły.

Takie właśnie refleksje pojawiają się w literaturze pozytywistycznej. Zarówno *Lalka* Prusa, jak i *Latarnik* Sienkiewicza udowadniają, że wspomnienia odgrywają kluczową rolę w ludzkim życiu. Ich wpływ na jednostkę może być jednak pozytywny lub negatywny.

Z LEKTURY

sceny i postacie z
lektury bazowej
omówione pod tezę

Na początek przyjrzyjmy się Izabeli Łęckiej. Wzorce, które wpojono jej w młodości, oddziaływały na jej dorosłe życie. Łęcka żyła wspomnieniem sielskiego i dostatniego dzieciństwa, choć obecnie jej rodzinie groziło bankructwo. Tak bardzo przywykła do luksusów oraz społecznego prestiżu, że nawet nie próbowała dostosować się do nowej rzeczywistości. Towarzystwo Wokulskiego tolerowała tylko ze względu na jego okazały majątek. Wierzyła, że o wartości człowieka nie decydują jego osiągnięcia czy ambicje, ale pochodzenie. Źródłem tych błędnych przekonań o świecie jest wciąż żywe wspomnienie czasów, kiedy arystokracja nie musiała pracować na swoje bogactwa, bo miała je od urodzenia.

Wspomnienia były też ważne dla Rzeckiego, który dokumentował swoją młodość. Robił to nie tylko dla zabicia czasu, ale również ze względów praktycznych. Wierzył, że historia jego życia stanie się dla potomnych rzetelnym źródłem wiedzy o pracy wzorowego subiekta. Choć Rzecki nie był wykształcony, uczył się rzemiosła pod okiem odpowiednich autorytetów. Ojcu zawdzięczał nie tylko umiejętność czytania i pisanie, ale przede wszystkim żelazną wojskową dyscyplinę, która miała go przygotować na powrót Bonapartych. Od starego Mincla, swojego pierwszego pracodawcy, uczył się punktualności, rzetelności oraz szacunku dla klientów. Rzecki potrzebował wielu pouczających, czasem bolesnych doświadczeń, by stać się tym, kim był obecnie - pokornym, uczynnym i odpowiedzialnym subiektem. Regularne wspomnianie przeszłości było dla niego rodzajem autoterapii, a także korzystnym wysiłkiem intelektualnym.

KONTEKST

drugi tekst lub zjawisko,
zestawione z lekturą

Wspomnienia były równie ważne dla Skawińskiego z noweli Sienkiewicza. Lektura *Pana Tadeusza* obudziła w emigrancie szczęśliwe wspomnienia z dzieciństwa spędzonego w ojczyźnie. Ze wzruszenia na krótki moment zapomniał o życiowej tułaczce i samotności. Dzięki książce przypomniał sobie, skąd pochodzi - po raz pierwszy od bardzo długiego czasu poczuł się Polakiem. Niestety Skawiński tak bardzo zatracił się w przeszłości, że zaniedbał obowiązki latarnika, czym doprowadził do katastrofy morskiej. Choć następnego dnia stracił pracę, to spoglądał w przyszłość z optymizmem - czuł, że jego życie odzyskało sens.

WNIOSEK

spięcie obu części i
odpowiedź na pytanie

Jak więc widać na podstawie przytoczonych przeze mnie przykładów, literaccy bohaterowie mogą mieć różny stosunek do bolesnych oraz szczęśliwych wspomnień. Dla Rzeckiego stały się one formą autoterapii, a także sposobem na rzetelne udokumentowanie historii życia. W przypadku Skawińskiego szczęśliwe wspomnienia wiązały się z dzieciństwem, ojczyzną oraz rodziną, a epopeja Mickiewicza umożliwiła mu symboliczną podróż w bezpieczną, beztroską przeszłość i przywróciła chęć do życia. Czasem jednak wspomnienia oddziałują na człowieka w negatywny sposób, o czym przekonuje postać Izabeli Łęckiej. Wychowana w luksusie i poczuciu wyższości arystokratka nie potrafiła odnaleźć się w dynamicznie zmieniającym się świecie.